

Heinrich SCHUTZ

Heinrich SCHUTZ
(1585-1672)

8 Ekim 1585, Kösritz, Saksonya – 6 Kasım 1672, Dresden.

İlk Alman operasını besteleyen Barok dönem Alman bestecisidir. Bach'tan yüz yıl önce yaşamış olan Schütz, çağının en saygın bestecilerinden biridir. Alman Barok müziğinin kilit taşı kabul edilir. Birçok madrigal ve sahne müziği yazmıştır. Eserleri Alman polifonik yazı ile İtalyan

tarzına uygun bas eşlikli melodik yazı arasında köprü sayılır.

1599'dan başlayarak Cassel Saray Chapelle'inde korist olarak yer aldı. Orta halli bir ailenin oğluydu. Önce, genel eğitim veren gymnasium'u bitirdi. 1607'de Marburg Üniversitesi'nde hukuk öğrenimine başladı. 1609'da Hessel-Cassel Kontu Moritz tarafından Gabrieli'nin yanında öğrenim görmek üzere Venedik'e

gönderildi. Bu değerli hocanın ölümüne dek onunla çalıştı. Sonra, Mantua'da Monteverdi'nin yeni sanatını inceler. Almanya'ya dönerken hem Gabrieli'nin polifonisini, hem de Floransa'nın ilerici anlayışını benimsemişti. Eserlerinde bunu Alman üslubuyla birleştirdi. Ülkesine döndükten sonra 1613'te Cassel Saray Orgcusu, 1617'de Dresden Electoral Saray Kapelmeister'i oldu.

Uzunca bir aradan sonra, 1628-29 yılları arasında Venedik'i yeniden ziyaret etti. Daha sonra, 1637 ve son olarak 1642-45 arasında Dresden'e dönen sanatçı, ölene dek oradan ayrılmadı.

İlk yayınlanan eserleri, İtalyan madrigali stilindedir (1611). Lutherci (protestan) kilise için yazdığı bir dizi dinsel eserde (David Psalm'ı, 1619; Göğe Yükseliş Öyküsü, 1623; Kutsal Şarkılar, 1625; Symphoniae Sacre, üç volüm, 1629-1647-1650) Gabrieli'nin seçkin polikoral stilini, Monteverdi'nin opera stilinden bazı öğeleri ve continuolu madrigal stilini, İtalyan çağdaşlarının ses ve enstrüman için konçertant stilini uyguladı. Alman motetlerinden oluşan Musicalia Chorum Sacrum (1648)'da continuolu 5-6 ve 7 ses kullandı. 12 Kutsal Şarkı'da ce Christmas Oratoriosu'nda İtalyan stili ve Lutherci polifonik gelenek arasında mükemmel bir denge yarattı.

Schütz, üç passionunda (St. Matta, St. Lucas, St. Yohanna) erken Lutherci passiona uygun olarak, İncil sözleri üzerine eşliksiz şarkı modeline nefis örnekler verdi. Choral melodi tarzını, kendisinden önce ve sonra gelenlerden daha az kullandı. Schütz, salt çalgı müziği yazmadı. Symphoniae Sacrae'ler, Concerte'ler, adlarının düşündürdüğüün tersine gerçekte çalgı eşlikli ses parçalarıdır.

Schütz'de, sesin değer kazandığı recitativ ve rappresentatif tarz, İtalyan operasındaki teatral yapıdan arınmış, tanrısal sözlerin derinliğine uygun olağanüstü bir ifadecilik kazanmıştır. Bununla beraber, eserlerinden derin bir şekilde heyecan verici dramatik bir güç yansır. Bu sonuç yalnız ses müziğini ve choral tarzı kullanımındaki ustalığa değil, aynı zamanda çağın bilinen bütün enstrümantal kaynaklarından gereğince yararlanmasına da bağlıdır. Org, viol, keman, luth, flüt, cornet, fagot, trompet, trombon gibi enstrümanlar, Schütz'de anlatım olanaklarını dikkate değer şekilde ortaya koymuşlardır.

87 yaşında inme sonucunda ölmüştür.

Kazım Çapacı